

1507

És (PI 3)

(ALDC, IX, L 153. És [PI 3])

La tercera persona del singular del present d'indicatiu del verb *ser* (*ésser* < ĚSSĚRE) en llat. era ĚST, que, com corresponia a l'evolució normal de Ě (> [ɛ] del llat. vg.), va donar [e]s a la major part del cat. peninsular i alg. (com PĚTRA > p[e]dra), però [ə]s en bal., probablement per la seva freqüent posició àtona en la frase ([ə]s bo, [ə]s de París), que hauria convertit [e]s en [ə]s i d'aquí, en posició tònica, [ɛ]s en alguns parlars costaners del cat. central i a les localitats 72, 75 i 83 del bal., que, per raons de rendiment

funcional, van canviar [ə] per [ɛ] (com PĚRA > p[ə]ra > p[ɛ]ra, cf. PALDC, II, mapa 106).

En els parlars ponentins l'homonímia entre la persona 3 és i la persona 2 és es va resoldre eliminant la -s de la persona 3 és, amb canvi a [e], però també a [ɛ] i [je], una i altra respectuoses amb la [ɛ] procedent de ĚST, que, en els parlars adjacents a l'arag. (87, 94) i, per influència d'aquest, va donar [je] (cf. mapa 1506).

És és l'única forma normativa des del DOrt, 1917.

